

ליבוביץ משה-אריה
0016834
בן צילה וברוך
נולד ב- 1919
שרת בחטיבת "כרמלי"
נפל ב- 10.6.1948
בעת מילוי תפקידו.

ליובוביץ מושה-אריה

בן ברוך וצילה. נולד בשנת 1919 ברומניה
ולמד שם בבית-ספר עממי. בימי מלחמת-
העולם השנייה שירת בצבא הרומני והועבד
בעבודת הביצורים של הגרמנים והרומנים.
העפיל לארץ מאיטליה בשנת 1946
בספינה "הגנה" ובא לקבוצת ניר-עם
שבנגב, שבה היתה גם אתותו. בקבוצה
עבד בחייטות ואחר-כך עבר להרצליה,
וגר יחד עם חברו שהכירו מימי נעוריו
וגורל אחד עבר עליהם. בהרצליה נשלח

הראשון לקורס מיוחד של ה"הגנה", חדשים לפני המלחמה.
בפרוץ מלחמת-השחרור התגייס לצבא ושירת בחטיבת "כרמלי",
נפל בסגירה ב-10.6.1948, כשפגז האויב פגע בעמדה בה פעלו אריה ו-3
שחבריו. ב-13.6.1948 נקבר בעפולה. השאיר אחריו אשה וילד.

15. דינו על העליזה

לא ישכח חלקם של כוחות החי"ם שהחזיקו את המשלט הדרומי, שכם אחד עם הגדוד עמדו, וקורבנות נתנו. גאוות העמידה בסג'רה תחלק גם עם, ותהילת הנצחון גם מנת חלקם.

ביום 13.7.48 הורגש שינוי ביחסי ההתמודדות. מרגמותינו הכבדות התחילו לעבוד. כמה גאה הלב עת נשמעו זמזומי הפצצות (120 מ"מ) והם מתרחקים מאיתנו הלאה הלאה לכיוון האויב. עד עכשיו היה רגיל החייל בגדוד לשמוע את הזמזום בא ומתקרב אליו. כעת נשתנו הזמנים. עתים אחרים באו. לנו העליונות בתותחים ובתחמושת. הרביצו תותחינו וחרשו את אדמת האויב. הכו ואל תתנו לו מנוח כי לחייל הישראלי מנוחה באה. 'עת התפרקות העצבים וירידה מן המתוחות המעצבנות. הכו באויב. כעת זמזומכם אינו מפחיד; אינו מחריד. הוא מטיל את אימתו רק על צרינו: על אלה שרצו במלחמה. והא להם. מנה אפיים. מהרה... אש!

16. "ונתתיו בידך"

לא ידע היישוב בארץ ולא כלום על עמיכתה של סג'רה במשך חודשי המלחמה הראשונים. הדי העמידה המפרכת, היומיומית והמשעממת לא נשמע בקצווי הארץ. רק כעת, כשסג'רה נהפכה למבצר הגליל התחתון, והתישה את קאווקג'י במידה שלא יכול עוד להתאושש ממנה, תמה היישוב על סוד עמידת הגבורה של סג'רה. אבל ההתגוששות על סג'רה לא התחילה בתשיעי לחודש יולי 1948, אלא מהתחלת הקרבות בגליל התחתון. רשימה ארוכה של התנגשויות, החל מההתקפה על עין־מהל וכלה בכיבוש סג'רה הערבית, נצטברה במשך חודשי המלחמה. אדמת הגליל התחתון הספיקה לספוג הרבה דמים של צעירי הגדוד עד אשר בא הנצחון בשערי סג'רה. כל ההתמודדויות ברחבי הגליל התחתון נעו על ציר אחד: סג'רה. מה שזרע גדוד 12 בדמעה, קצר ברינה. קאווקג'י נוגף למרגלות סג'רה, ושערי הגליל התחתון נפתחו לפני הגדוד. אימת כוחותינו נפלה על הסביבה. התחילו לנהור שליחים מהכפרים הערביים עם דגלים לבנים ומבקשים כניעה. כפר דבוריה נכנע. הכפרים טורעאן ועין־מהל נכנעו. עמק בית נטופה נכנע. וברחו על נפשם אלה שידעו את הגורל המר שמחכה להם. כל מי שידו גואלה בדם יהודי נס ונמלט אל ערי הצפון.

סיפור הקרב

4. עורק הגליל ועמק הירדן

ביום 9 למרס 1948 עברה השיירה האחרונה מעפולה לטבריה דרך סג'רה. הוצבה מרגמה 81 מ"ל לעבר לוביה אשר פגזיה בקושי היו מגיעים לקצה הכפר. רוכזו כוחות בתוך סג'רה למכת נגד באם יפריעו הערבים את מעבר השיירה. זאת היתה השיירה האחרונה דרך לוביה, עד אשר נכבשה לוביה ביום 18 ליולי 1948, אחרי הקרב בסג'רה ושחרור הכביש הראשי המוליך לעבר טבריה והגליל העליון. עד אז כל נסיון של מעבר שיירות נתקל באש האויב והמכוניות שלנו נאלצו להפסיק את נסיעתן בכביש הזה.

הכביש העולה מעפולה לכיוון הגליל, נמשך לרגלי הרי נצרת והתבור עד כפר תבור. משם פונה ימינה לעבר יבניאל עד אלומות. מאלומות מתפתל הכביש ויורד בסיבובים חדים עד הכנרת. ושוב מתפצל דרומה לעבר עמק הירדן וצפונה לרגלי ההרים עד טבריה. מטבריה נמשך הכביש לרגלי הרי הגליל התחתון עד ראש פינה, ולרגלי הרי הגליל העליון עד כפר גלעדי ומטולה. לאורך כל הכביש ישב האויב על ההרים החולשים עליו. ובכל פעם ניסה לגלוש באחת מנקודות התורפה ולנתקו. המכונית שנסעה לאורך הכביש, נוסעיה נשאו עיניהם למעלה לכיוון ההרים ובלב קורטוב של חשש הנה הנה ירד הגולל ויסתום את עורק החיים הזה. ההרים נדמו לקירות רעועים שעומדים בכל רגע ליפול ולסגור את הדרך היחידה לעבר הגליל. מקום נוח לניתוק הכביש היה המשטח בסביבות התבור שדרכים רבות ונוחות מובילות אליו. מעבר מערב, כביש נצרת ומעבר צפון הכביש המסתעף מכביש צפת-עכו על יד כפר ענאן, עובר בעילבון ומתחבר ליד לוביה עם כביש טבריה נצרת. העורק הזה היה מעבר נוח גם בימי קדם, ושימש ציר התקדמות בלב הגליל התחתון.

סג'רה עמדה בקצה חתיכת הכביש המנותק, כטריז בפני נסיון של התקפה עלידי כוחות קאווקגי. בנפילתה עלולה היתה הדרך להיות פתוחה בפני קאווקגי לכפר תבור וליבניאל והלאה. שום אחיזה על הקרקע לא היתה לנו חוץ מסג'רה, כדי לשמור במקום הזה על עורק תחבורה לשני איזורים חשובים: עמק הירדן והגליל.

גליון ללוחם

חטיבת גבעתי

גליון ללוחם

גליון ב'

סדרה ח' (ל-100)

אל צור סגרה נשבר קאוקג'י

- סגרה ח' החלוצה בכבוש הגליל התחרה
- סגרה ח' התמונה והנאמנה לנו
- סגרה ח' של העליה השנייה של קולקמב, החורש- של ראשית רעיון הקבוצה
- סגרה ח' ערופת השומר אשר סמנה את דמו של באירקה חנוכיין וחכרין
- סגרה ח' גפתח יוכל שנותין חזרה והיחה נקודת-מוקד בתולדות חקומתנו.
- הפעם לא קומין כחורים גדוד בצבא ישראל הגן עליך. לא מאוחרים ומארטינים בנות, בודגמות, תותחים, משוריינים לא הגנה על הצרות והגנה על מדינת ישראל.
- גדוד העונים-עשר מצבא ישראל על משלטיך סגרה היה לצור מבטחים אליו נשכדו. גל אחר גל. הסתערות האויב ההרפתקן.
- ביילט הצטק, משלט המערב, משלט מזרח - כה קרובים לבתי המושבה. ומשלטי האויב - כה קרובים למישלטינו. מטר קלעים, פגזים ופצצות - אינו מוסק, האויב גולש מסביבנו במאות. מגיע לטוח רמון, משורייני - בפתח המושבה. ומישלטינו לא נעזב, ערמות-ערמות של חרמילים נצברו בעמדות, אנשים נפלו, ויציור רלא הוחלם, ובחורינו ויסיפו לעמוד על עבדם ולא סרו מן המשלטים הללו.
- אליה היו צורי-מבחן והפכנו צורי-חבמות.
- גדוד השנים-עשר היה לצור סגרה.

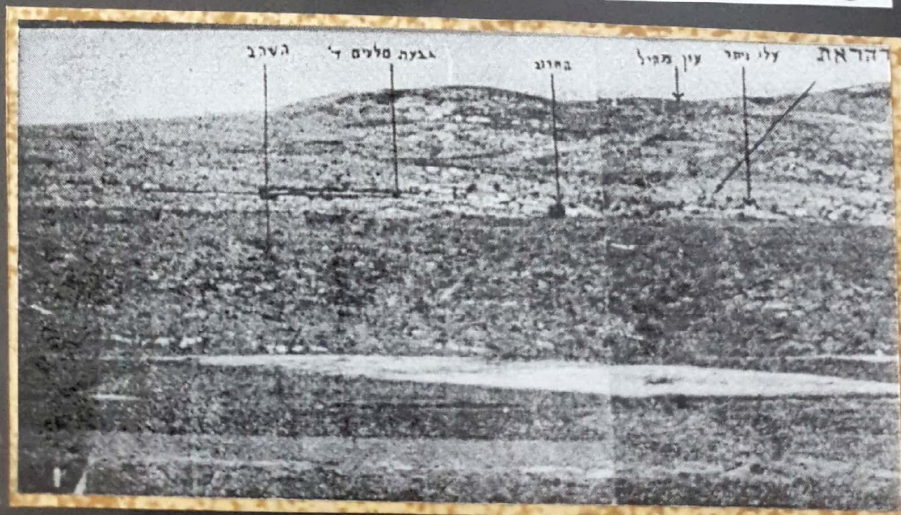
הגנת סג'רה

לא עבר זמן רב מזמן ששתי המחלקות עובו את השכונה המבודדת שמדרוס ללוביה, ונסוגו לעבר סג'רה, והרעשת תותחיים ומרגמות שהחלה עם בוקר, עם הכנס ה"הפוגה" לתוקפה, בישרה מתקפת-אויב גדולה הממשמשת ובאה על המושבה. הכוחות שנמצאו במושבה היו בעיקרם מן הרזרבה של גדוד "דרור" — שתי יחידות ט"ר רגלים, שרובם לא נתנסה עדין בקרב, יחידה מ"ברק" ופלוגה מ"כרמלי" — תגבורת שהוזעקה לעזרת תוקפי לוביה.

חיל-קאוקג'י נמצא אותה שעה בגליל-המרכזי, בכונה לתקוף על הציר מראר — מגדל את צואר-ה"בקבוק" הדק שהחזקנו בו בבקעת נינוסר; התקפה זו צריכה היתה לבוא בתיאום עם התקפת הסורים בגזרת משמר-הירדן ומטרתה היתה לנתק, לקראת ה"הפוגה", את הגליל-העליון המזרחי על ידי שתי זרועות מלקחים.

בהיסחמה שיבשה, התקפת כוחותינו על לוביה את לוח-הזמנים של המבצע המתואם, וקאוקג'י ביכר, עלי-כך, לנצל את כשלוננו בלוביה כדי להטיל את כל כובד-מחצו בגזרה זו ולהשיג לעצמו שני הישגים עיקריים: א) הרחקת האיום מצומת מטפנה-עילבון, העורק החפשי היחידי שהיה ברשותו והוביל לנצרת. ב) ביצוע משימת-הניתוק, שהועיד לעצמו, ע"י פריצה למישור רמת-התבור, כדי לנתק את הכביש היחידי שעמד לרשותנו והוביל מן העמק לגליל, בקרבת כפר-כמא הצירקסית.

סג'רה

יום נפילתו של משה-אריה ז"ל

מפקד הפלוגה מסייס את סיפורו: —

נשחרר שקט. הערב קרב ובא והאנשים היו עייפים ורעבים. מצאנו פיתות ערביות ואכלנון יחד עם הפירות שבבוסתן. פרדה שנמצאה בסביבה נוצלה להובלת פצועים ותחמושת.

הודיעו לי שעומדת להגיע פלוגה כתגבורת, ובעזרתה נעלה על הכפר. עם חושך הגיעה אלינו אספקת מזון. אכלנו והתארגנו לקראת הלילה. צמצמנו במידת-מה את המערך, כל מחלקה התארגנה, למערך הגנה עצמאי, פחות או יותר, כדי למנוע הסתננויות והפרעות. הוריתי לאנשים שלא לירות אף כדור. רציתי להטעות את הערבים, שיחשבו שנסוגנו. ואז, באם יתקרבו, נוכל להרוג בהם מקרוב. האויב היה עצבני ביותר וירה בלי הרף משך כל הלילה.

ב-0300 של יום המחרת (10.6.48) הגיעה אלי הוראה לסגת. הודעתי על כך לכל המחלקות, וקבעתי את סדרי הנסיגה וביצועה; ראשון נסוג הגוף העיקרי — שרידי מחלקות 2 ו-3 וחלק מן התגבורות שצורף אליהם. דרכם עברה בתוך, בין מחלקה מס. 5, שאבטחה את האגף המערבי, לבין מחלקת התגבורות. שלחתי אליהם רץ, אשר הולידם בעקבותינו אל סג'רה. אחרונה נסוגה מחלקה מס. 5, לפי הוראה שקיבלה ממני במכשיר אלחוט. כל הכוח נתרכז בגיא שלמרגלות רמת-לוביה, ומשם יצאנו במרוכז, במסע מובטה, אל סג'רה. ריכזתי את כל אנשי. ויצאנו ברגל לבסיסנו שבביה"ס כדורי. שם עלינו על מכוניות וחזרנו לבסיסנו שבצמק-הירדן

גרשם ע"י
שלמה גזית

תקנות מעולה מס.

ע"י סוכנות
מדינת ישראל
1120.000
מדינת ישראל

הצו

המדינה, בכפוף לזכויות סוכנות מסה סוכנות לוחמים.
הוא, המדינה, להגות, ציונות, לזכויות, מספר סלקטים וזה סוכנות.
במסגרת פואנת סוכנות ז"ס בחובת מחלקת חיל הרגלים, הגבורות
עלולות להגיע מנצחה, כפר קנה, עין סהל ואר-רינת. וכן סכוון
א"ן, בע"ש, שחבר סראר, לפי הידיעות אין ברשות האויב
מסוריינים וכמו כן, אין ברשותו סרגסות. חוסכי לוכית נחשבים
ללוחמים טובים אם כי י"ס לחשוב כי הם זועזעו ע"י הסגיון
אצבייים ונמצאים במור סגני החקפת עליהם.

כוחות יגו

סחלקות מגודר דרני, סחלקות סגודר ברק. ציודם לפי
המקן. סצורף נסק ססייעו 4 סכוונת, 4 סרגסות י"ס, צבת חוחמים.
סצורף אזירון להרעשת סוקסות. סצורפים 6 ססוריינים.

הסמל

לכבוש את הכפר ולהחבט בו, לחת את הדרך ססחח-מבריה להנועת.
בסיוע סרגסות י"ס, חוחמים וסחלרונן יחטנו 5 סחלקות חיל
חיל הרגלי, בצורף 2 סכוונת ז"ס סיאמים, את ססאלמים ורזמים
לכפר. 2 ססוריינים בצורף סכוונת יחטנו נח חכביס נצרה-לובית,
(חכביס יסוקס סבעוד לילח). יחר סססוריינים יצרו לכפר סכוון
סכרית. חכפר לובית יהיה נחון באופן ססכיד באס חוחחית.
חוסק סססייע יחטס גם נח חכביס סראר-לובית.

מנחלת

כל לוחם סקבל אוכל ל-4 ארוחות. חחנה קורה די'שונת עם מרוא
סחית, בסג'רא. נקודת אמוף פצועים ססוסנת סטרסס. העברת סצצועים
חעטת ע"י סכוניס.

ק ש ר ז

קטר אלחומי יקזים בין ססה סמעולה, חיל הרגלים וחססוריינים.
קטר בין ססחלקות יהיה ע"י סכסירי אלחום קצנים.
קטר נוסף ע"י קטנות.

חטימתו "מגידו-לג'ון" (זכו גם סיסן חת"ר).

סמך המעולה ית"ח בסג'רת.

בסיס חת"מאגז. בית הספר כדורי.

לוח זמנים.

2000	הצבה התחתיים והנסק הסטי"ע.
2030	סמך המעולה עובר לתזו בסג'רת.
2200	יציאת התבלנים לסקוט.
0100	יציאת היל-הרצלים סכדורי.
0100	יציאת הסטורניים סכדוריה.
0330	החלת הפרעט.
0335	הדלקת האורות בסור הסטורין.
0345	המסקת אט הסרגמוח לענר הסטלטים לצי הסדר: 1-2-3-4.
0350	החלת חת"מ הסטלטים.

תם הכסח תשלום

א. יתן (מחזור המצוי) כפא - ילם
כדול - ולכרין אסלנה א כוזק 7
כדול 24 תאיג - כדול
כא לנה אפה זוו קאע הלא כפי עמא כה
א אסויס אאלי אנו - החא לל, כא
תערה נאונה אציל - א הרוא גלבה
החוק הכיני - הכלין אחיל -
הבתה זל (כא) בקדול - אלה סברה
יין 1948

עמא רב הולקע אסויס הכר.פ. חל אני
כניק אכיל - אילק הקלא, אנא לזיל אני
אמר לזי זמל - או אנלי לביני - א
הבתה אכרוב -

בתולה בלב לשנים או ימל אמתי לזי
תכא זו מסכה אחיה תאיג - גילן לבחול
האחוב בעימאם אבגל - האלבה סברה
תיביג אני רבל אאומא, מאנים צופ אציל
בהקרה חמה

אפיל - 1989 יזקל - יקד

ת.נ.צ.ב.ה.
משה-אריה ליבוביץ
1919-1948

...אך נצבא את כולם
את יפה הבגרות והתואר
כי רעות שכבאת, לעולם
לא תתן את לבך לשכוח.
אהבה מקודמת כדם
את תשובי כנעל לקרוא.

חיים גרי.

בצער רב אנו מודיעים על
נפילתם של

אפרים פינקוביץ

דב ישראל

אברהם נדלר

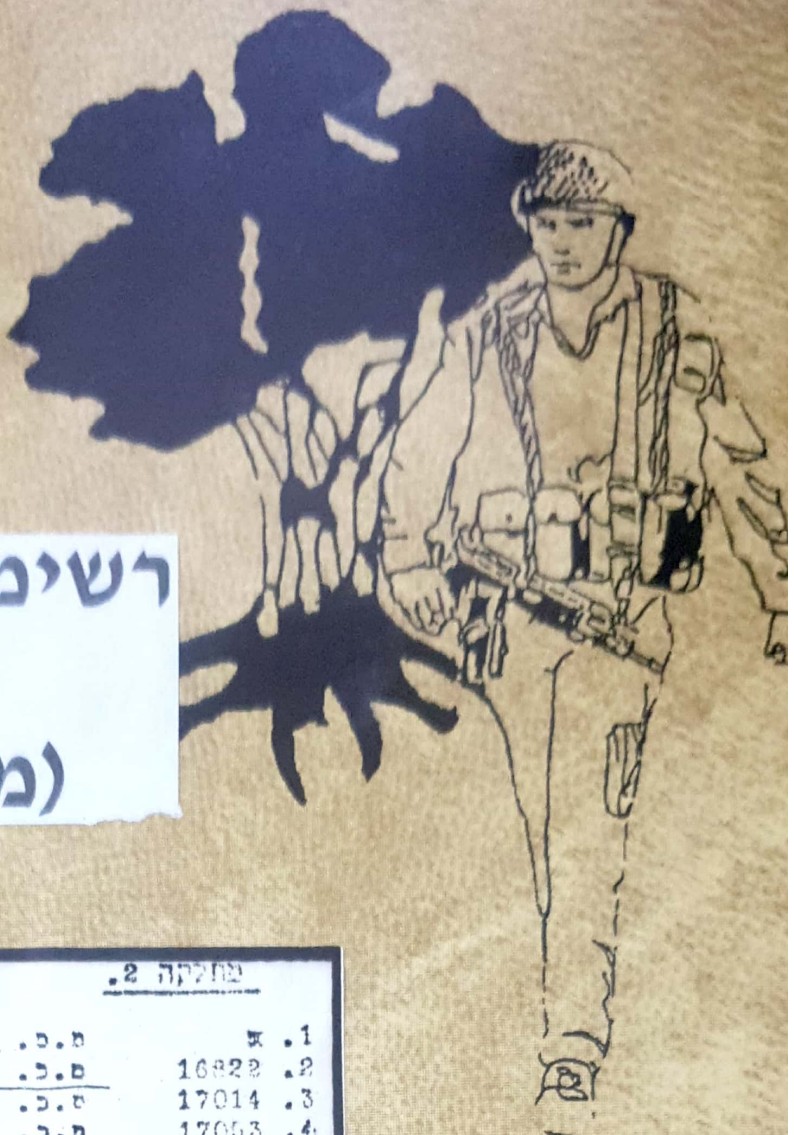
אריה ליבוביץ

שנפלו בקרבות המושבה סג'רה
ביום ששי, ד' סיון תש"ח (11.6.48).

המתאבלים:

המשפחות, חברים וידידים

רשימת הלוחמים
בקרוב
(מחלקה 2)

מחלקה 2

מ.כ. סרנין אמנון כ"ז	א	.1
מ.כ. ישראל דב (מ"ק) 9	16822	.2
מ.כ. מרדכי יונסקי חיים כ"ז	17014	.3
מ.כ. ליכטנברג יצחק כ"ז	17003	.4
סיראי הפאן אברהם		.5
טנבו אברהם	113760	.6
טיין אמוס דוסיטוב		.7
איזק יוסף א.		.8
רוזליק יוסף (מ"ק)		.9
בן ישראל אריה גינטיין		.10
קרמר לסלו (מ"ק) 9	17054	.11
נדלר אברהם (מ"ק) 9	16830	.12
סגל קלמן א.	16825	.13
ברטלינג משה א.	16804	.14
מוסקובטו חיים דוסיטוב 2	16854	.15
לוי יוסף א.	16850	.16
ברזון אברהם א.	16060	.17
ארזי אליהו א.	16844	.18
ברוס זאב א.	16846	.19
ליכטנברג אריה דוסיטוב	17049	.20
ליכטנברג אריה (מ"ק) 9	16831	.21
חדר שלום א.	17026	.22
פרץ יעקב א.	16702	.23
סיארה אברהם כ"ז	16703	.24
חייטוביץ פיליפ א.	16862	.25
כהן שלמה א.	17052	.26
יעקב משה א.	16845	.27
מזמור-טוב משה א.	17751	.28
מינקוביץ אורי (מ"ק) 9	16831	.29
מוסני אברהם א.	16773	.30
לזר יואל א.	16870	.31

שלשום ניסיתי לדבר אילך
על אף שהיית רחוק עד מאוד.
לפני חודש ניסיתי לפנות איליך
לומר לך שעצוב לי, ושתחזור...
דיברתי, הסברתי, כתבתי, חיכיתי,
הקשבתי וחיכיתי איפה אתה ???

